

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी, सुरत.
शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ थी अमलमां आवनार अस.वाय.बी.अ. संस्कृत
(मुष्य तथा गौण) (CBCS) सेमेस्टर-३ नो अल्यासकम

सेमेस्टर-३

प्रश्नपत्र- 5-A

Core Comp. & Core Elective
Credit-03

Sem-3
कुल गुण-५०

ललितसाहित्य-संस्कृत नाट्य साहित्य

उद्देश :- संस्कृत नाट्यसाहित्यमां सर्वश्रेष्ठ नाट्यकारोना सर्जननो परियय करावी भारतीय संस्कृति
अने सल्यता साथे साहित्यनो परियय करावो.

कृति :- कालिदासविरचितम् - विक्रमोर्वशीयम्

Unit - १ - कविपरियय _ ञवन, समय, कवन, संस्कृत नाट्य स्वरूप परियय अने कृतिलक्षी मूल्यांकन.	१२
Unit - २ - अंक -१, २.	१३
Unit - ३ - अंक - ३, ४.	१२
Unit -४ - अंक - ५.	१३

(नोंध :- अनुवाढना श्लोको तथा संदलर्ब अंक - १, २ मांथी पूछाशे.)

अल्यासकमना मुद्दाओ नाट्यकृतिना कर्तानो परियय - ञवन, कवन, समय, संस्कृतिना उदगाता
कालिदासनुं नाट्यकार तरीके तथा विक्रमोर्वशीयम् नाट्यकृति तरीके मूल्यांकन, नाट्यस्वरूप, दरेक अंकना
प्रसंगो, कृतिनुं सर्वांगी विवेयन, कालिदासनुं प्रदान वगेरे.

संदलर्बग्रंथ सूचि:-

- (१) कालिदास - ञला (अंग्रेञ्च)
- (२) कालिदास - वी.वी. मीराशी (डिन्दी)
- (३) संस्कृत नाटकोनो परियय - नान्दी
- (४) कालिदास परिशीलन-राधावल्लभ त्रिपाठी, संस्कृत परिषद, सागर-१९९९
- (५) History of Sanskrit Literature – A.B.Keith
- (६) संस्कृत साहित्य परियय - डॉ. अ.डी. शास्त्री
- (७) संस्कृत साहित्यनो ँतिहास. प्रो.अ.मेडोनल कृत

પ્રશ્નપત્ર- 5-B

Core Comp. & Core Elective
Credit-03

Sem-3
કુલ ગુણ-૫૦

લલિતસાહિત્ય-સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્ય

ઉદ્દેશ :- સંસ્કૃત નાટ્યસાહિત્યમાં સર્વશ્રેષ્ઠ નાટ્યકારોના સર્જનનો પરિચય કરાવી ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા સાથે સાહિત્યનો પરિચય કરાવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ નાટ્યકૃતિના કર્તાનો પરિચય - જીવન, સમય, ભાસ નાટ્યચક્ર, ભાસ સમસ્યા, કૃતિઓનો રૂપક પ્રકાર, સંસ્કૃતિના ઉદ્દગાતા ભાસનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન, કૃતિનું સર્વાંગી વિવેચન, ભાસની વિશેષતા, ભાસનું પ્રદાન વગેરે.

કૃતિ :- ભાસવિરચિતમ્ - પંચરાત્રમ્

Unit - ૧ - કવિપરિચય - જીવન, સમય, કવન, ભાસ સમસ્યા, ભાસ નાટ્યચક્ર,	૧૨
Unit - ૨ - રૂપક સાહિત્યનો પરિચય, રૂપકના પ્રકાર તરીકે અને કૃતિલક્ષી મૂલ્યાંકન.	૧૩
Unit -૩ - પંચરાત્રમ્	૧૨
Unit -૪ - પંચરાત્રમ્	૧૩

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ:-

- (૧) ભાસ-એક અધ્યયન-બલદેવ ઉપાધ્યાય, વારણસી
- (૨) Bhasa –A Study – A.D.Pusalker
- (૩) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય - નાન્દી, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (૪) સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિમાણાત્મક ઇતિહાસ-અમૃત ઉપાધ્યાય, સંસ્કૃત સેવા સમિતિ,અમદાવાદ.
- (૫) સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ _ વાયસ્પતિ ગૌરોલા, વારણસી.
- (૬) History of Sanskrit Literature- A.B.Keith,Chaukhamba.
- (૭)સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ. પ્રો.એ.મેકડોનલ કૃત

નોંધ :- મુખ્ય સંસ્કૃત રાખનાર વિદ્યાર્થીએ પ્રશ્નપત્ર- 5-A પસંદ કરવું તથા અન્ય માટે આ પ્રશ્નપત્ર- 5-A અથવા પ્રશ્નપત્ર- 5-B નો વિકલ્પ વિદ્યાર્થીએ મરજી મુજબ પસંદ કરવાના રહેશે.

પ્રશ્નપત્ર- 6

Core Comp. & Core Elective
Credit-03

Sem-3
કુલ ગુણ-૫૦

કાવ્યશાસ્ત્ર

ઉદ્દેશ:- સાહિત્યના સ્વરૂપોને સમજવા, સાહિત્યના આસ્વાદ માટેના અંગોપાંગરૂપ રસ, રીતિ વગેરેનો શાસ્ત્રીય પરિચય મેળવવા, અલંકારશાસ્ત્રના પાયાના સિધ્ધાંતો જાણવા, અલંકારશાસ્ત્રનો પરિચય કરાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ :- અલંકાર, અલંકારશાસ્ત્ર, સાહિત્યશાસ્ત્ર - વ્યાખ્યા અને વિશેષતા, કાવ્યશાસ્ત્રની પરંપરાના આચાર્યો- સંપ્રદાયો, કાવ્યશાસ્ત્રના ઉપાદેય વિષયો, મમ્મટનો પરિચય, પ્રથમ તથા દશમા ઉલ્લાસના શાસ્ત્રીય વિષયોનું શાસ્ત્રીય મૂલ્યાંકન.

કૃતિ : મમ્મટકૃત – કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ ૧,૧૦ નિયત અલંકારાઃ, તથા નિયત છંદાઃ

Unit- 1 કાવ્યપ્રકાશ : પ્રથમ ઉલ્લાસઃ કારિકા ૧,૨,૩	૧૨
Unit- 2 કાવ્યપ્રકાશ : પ્રથમ ઉલ્લાસઃ કારિકા ૪,૫,૬	૧૩
Unit- 3 કાવ્યપ્રકાશ : દશમ ઉલ્લાસઃ (નિયતઃ)	
અલંકારો :- ઉપમા, ઉત્પેક્ષા, સસંદેહ, રૂપક, અપહનુતિ, શ્લેષ, સમાસોક્તિ, વિભાવના, વિશેષોક્તિ।	૧૨
Unit- 1 નિયત છંદ :- અનુષ્ટુપ, ઇન્દ્રવજ્રા, ઉપેન્દ્રવજ્રા, પ્રહર્ષિણી, માલિની, વસંતતિલકા, વંશસ્થ।	૧૩

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ:-

- (૧) History of Alankarshashtra- P.V.Kane.
- (૨) કાવ્યપ્રકાશન - ગજેન્દ્રગડકર
- (૩) કાવ્યપ્રકાશન - ઝલકીકર (હિન્દી) પૂના, પ્રાચ્યવિદ્યાસંસ્થા
- (૪) સાહિત્યશાસ્ત્ર _ બલદેવ ઉપાધ્યાય
- (૫) કાવ્યપ્રકાશન _ આચાર્ય વિશ્વેશ્વર
- (૬) બૃહદ્ પિઙ્ગલ - રામનારાયણ પાઠક
- (૭) કાવ્યકલ્પલતાવૃત્તિ - અમરચંદ્રયતિ

પ્રશ્નપત્ર- 7

Core Comp.
Credit-03

Sem-3
કુલ ગુણ-૫૦

વૈદિકવાજ્ઞમય

ઉદ્દેશ:- ભારતીય આર્ય સંસ્કૃતિના મૂળભૂતજ્ઞાનના ભંડાર વેદોનો પરિચય કરાવી આધુનિક જીવન સાથે, સમાજ સાથે વેદનો સંબંધ સમજાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ:- ઋગ્વેદનો પરિચય, દાર્શનિક સૂકતો વગેરે અભ્યાસકીય મુદ્દાઓ.

કૃતિ : ઋગ્વેદ

Unit- 1 ઋગ્વેદના સૂકતો। (૧) અગ્નિ સૂકત (૧-૧) (૨) ઇન્દ્ર સૂકત (૨-૧૨) (૩) ઉષા સૂકત (૪-૫૧) ૧૨

Unit- 2 (૧) વરૂણ સૂકત (૭-૮૬) ૧૩
(૨) દાનસ્તુતિ સૂકત (૧૦-૧૧૭)
(૩) અક્ષસૂકત (૧૦-૩૪)

Unit- 3(૧) પણિસરમા સંવાદ સૂકત (૧૦-૧૦૮) ૧૨
(૨) નાસદીય સૂકત (૧૦-૧૨૯)
(૩) પુરૂષ સૂકત (૧૦-૯૦)

Unit- 4 વૈદિક વ્યાકરણ- પદપાઠ, વૈદિક હેત્વર્થ કૃદંત, સંબંધક ભૂતકૃદંત, વૈદિક સંશયાર્થ, છંદ, સ્વરિત અને તેના પ્રકારો. ૧૩

નોંધ :- વૈદિક દેવતાઓના સૂકતમાંથી પદપાઠ પૂછવા.

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ:-

- (૧) ઋક સૂકત વૈજયન્તી - H.D. Velankar-Bombay-1972
- (૨) ઋગ્વેદ ભાષ્ય ભૂમિકા - જગન્નાથ પાઠક, વારાણસી
- (૩) વૈદિક સાહિત્ય ઓર સંસ્કૃતિ - બલદેવ ઉપાધ્યાય, વારાણસી।
- (૪) A Vedic Grammar for Student - A.A.Macdonell, MLBD